

Várkonyi Mihály

Várkonyi (1911-ig Weisz) Mihály 1891. március 31-én jött a világra. Apja Weisz Herman, anyja Grósz Regina. Elemi- és polgári iskolába a szülőhelyén járt. Ez utóbbiban fedezte fel a versmondás örömét, a pódium csodáját. 1905-től a kassai kereskedelmi akadémián tanult, majd egy év múlva Budapestre ment, ahol a megkezdett tanulmányokat befejezte. Apja a biztosítói pályára adta, de ő a színpadra vágyott.

1910-ben beiratkozott a Színművészeti Akadémiára, ahol 1912-ben szerzett oklevelet, de már közben Kolozsvárra szerződött a Nemzeti Színházhoz. Első szerepét 1911-ben kapta, majd az évek alatt egyre-másra jöttek a klasszikus darabok Szophoklésztől Shakespeare-ig, és a kisvárdai ifjú főszerepeket kapott. Tehetsége révén a budapesti Nemzeti Színházba került, de Várkonyit nem a színpad, hanem a film tette világhírűvé.

Filmszínészi karrierje szintén Kolozsvárott kezdődött a *Sárga csikó* (1913) című filmmel. Várkonyi ezzel a nemzetközi sztárok közé emelkedett, a következő hét esztendő alatt több mint harminc filmben kapott főszerepet. Dolgozott Kertész Mihállyal és Korda Sándorral is.

1920-ban Várkonyi elhagyta az országot, Bécsbe, később Németországba ment. Vezető szerepeket bíztak rá, világhírű partnerekkel játszott, majd Cecil B. DeMille leszerződtette a Paramounthoz. Ő lett az első Amerikában szereplő magyar filmszínész. Ettől kezdve Victor Varconi néven ismerte őt a mozirajongó közönség. Amerikában is sikert aratott (pl. *A volgai hajós*, *a Trafalgari oroszlán*, *Királyok királya*). Közben elfogadott egy olasz felkérést, ez volt a *Pompei utolsó napjai*, az akkori idők legnagyobb filmje. Ezt követően visszatért Németországba, és Ausztriába. 1930-ban Hollywoodba szerződött két nagy „beszélőfilmre”. *A Captain Thundert* (1930) az első Zorro-típusú filmek egyikének nevezhetjük. A film megalapozta Várkonyi hangosfilm-karrierjét is. A hangosfilm idején közel ötven filmben tűnt fel. Szerelmes és hősfigurákat, továbbá jellemfigurákat is megformált, a némafilm idején játszott főszerepeit, sztárhelyzetét azonban nem érte el.

1933-ban elszerződött Londonba, innen Spanyolországba ment, 1934 visszatér Londonba, majd ismét az USA következett. Sok filmben szerepelt, a magyaroknak legismertebb az *Akiért a harang szól* (1943), amelyben egy spanyol megfigyelőt alakított. Az 1950-es évektől többnyire televíziós sorozatokban láthatta őt a közönség, a CBC számos rádióprodukciójában is hallhatták őt, sőt mint színészipedagógus is tevékenykedett.

1959-ben állt utoljára a kamerák előtt az *Atom-tengeralattjáró* című akciófilm felvételeinél. Élete folyamán mintegy 140 játékfilmben kapott lehetőséget. Az utolsó filmszerep után teljesen visszavonult és emlékiratait írta. Ez 1976-ban jelent meg *Nem elég magyarnak lenni* címmel. Várkonyi Mihály 1976. június 16-án úgy hunyt el a kaliforniai Santa Barbarában.

Mindenütt óriási sikert aratott!

APOLLO MOZI

Magyar felvétel! Magyar film!
Csütörtökön április 23-án

Sárga csikó
Dráma IV. nagy felvonásban.

A film felvétele közben, mint ismeretes, egy tragikus eset is történt, a kiválóan talentumos, fiatal színész **IMRE ERZSI** a Szamosba fulladt.

Csepreghy Ferencz
hásonló című népszínműve nyomán filmre átvittessé

Janovics Jenő dr.
a kolozsvári Nemzeti Szính. ig.

Vanill Félis
Puthé Frères rendezője.

Előadják:
Berky Lili, a budapesti Népszínpad primadonnájának vendégjátékát a kolozsvári Nemzeti Színház művészei.

Az előjáték szereplői:
Csorba Márton — Fehér Mihály
Csorbáné, a felesége — Nagy Lili
A kicsi Laci — Böke Gyula
A tisztúró — Böke Andor
A postabíró — Gáspár Jenő
A vak koldus — Nagy Gyula
A sárka koldus — Hársányi Erzsébet
Bakaj András — Szalkóczy Andor
A kicsi Erzsike — Berky Cecília

Összesen — — — Dr. Banióczy Dezso
A bíróság elnöke — Kóler János
A szűz — — — Kertész Endre
Az előjáték és az I. felvonás között 15 év telik el.

Az I. és II. felvonás szereplői azokon kívül, akik az előjátékban szerepeltek:
Erzsike — — — Berky Lili
Laci — — — Várkonyi Mihály
A csodagyógyász — — — Dezso Gyula
Bogár István, a baromfiáért — — — Berky József
Péter, a postabíró fia — Csákos Zoltán
Tudósok — A múlt század elején.

A jó árusnő kom. Kalkatta, színes term

Móricz nadrágja, kom.

Előadások kezdete 6 és 8 órakor.

HELYÁRAK: Páholy 4 korona. Zártszék 1 korona. Körszék 60 fillér. Karzat 40 fill.

Jegyek előre válthatók Révainál.

Ny. Tiszóci kévtárnál kézírásbélyeg. 1914.

VÁRKONYI MIHÁLY
(1891–1976)

